

Dokument s plenarne sjednice

B9-0491/2023

04.12.2023

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom pitanja za usmeni odgovor B9-0034/2023

u skladu s člankom 136. stavkom 5. Poslovnika

o mladim istraživačima
(2023/2884(RSP))

Cristian-Silviu Bușoi

u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

**Rezolucija Europskog parlamenta o mladim istraživačima
(2023/2884(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 1. srpnja 2020. naslovljenu „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost” (COM(2020)0274),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. naslovljenu „Novi EIP za istraživanje i inovacije” (COM(2020)0628),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o globalnom pristupu istraživanju i inovacijama – Europska strategija za međunarodnu suradnju u svijetu koji se mijenja (COM(2021)0252),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 18. siječnja 2022. o europskoj strategiji za sveučilišta (COM(2022)0016),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. travnja 2022. naslovljenu „Privlačenje vještina i talenata u EU” (COM(2022)0657),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 17. siječnja 2023. naslovljenu „Iskorištavanje talenta u europskim regijama” (COM(2023)0032),
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije od 11. ožujka 2005. o Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu ponašanja pri zapošljavanju znanstvenika¹,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog preporuke Vijeća o europskom okviru za privlačenje i zadržavanje istraživačkih, inovacijskih i poduzetničkih talenata u Europi (COM(2023)0436), kojim se uspostavlja novi europski okvir za istraživačke karijere,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 1. prosinca 2020. o novom europskom istraživačkom prostoru,
- uzimajući u obzir Program politike europskog istraživačkog prostora za razdoblje 2022. – 2024.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 28. svibnja 2021. naslovljene „Produbljivanje europskog istraživačkog prostora: osiguravanje privlačnih i održivih istraživačkih karijera i radnih uvjeta za istraživače te ostvarivanje cirkulacije mozgova”,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća (EU) 2021/2122 od 26. studenoga 2021. o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi²,

---

¹ SL L 75, 22.3.2005., str. 67.

² SL L 431, 2.12.2021., str. 1.

- uzimajući u obzir ažuriranu Preporuku UNESCO-a od 13. studenoga 2017. o znanosti i znanstvenim istraživačima,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2009. naslovljenu: „Bolje karijere i veća mobilnost: Europsko partnerstvo za istraživače”³,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2021. o novom EIP-u za istraživanje i inovacije⁴,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. studenoga 2021. o europskom prostoru obrazovanja: zajednički holistički pristup⁵,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. lipnja 2023. o kvalitetnim pripravnštivima u EU-u⁶,
  - uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o mladim istraživačima (O-000052/2023 – B9-0034/2023),
  - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za industriju, istraživanje i energetiku,
- A. budući da se člankom 179. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) podupire slobodno kretanje istraživača diljem EU-a kao dio jačanja znanstvenih i tehnoloških temelja Unije;
- B. budući da članak 181. UFEU-a obvezuje EU i njegove države članice da koordiniraju svoje aktivnosti u području istraživanja i tehnološkog razvoja kako bi se osigurala međusobna uskladenost nacionalnih politika i politika EU-a, pri čemu Komisija može pokrenuti bilo koju korisnu inicijativu kojom se promiče i podupire takva koordinacija;
- C. budući da se člankom 182. UFEU-a uspostavlja višegodišnji okvirni program za istraživanje i inovacije, koji treba dopuniti mjerama potrebnima za uspostavu europskog istraživačkog prostora (EIP), uključujući djelovanja za potporu osposobljavanju i mobilnosti istraživača;
- D. budući da će dovršenje EIP-a omogućiti slobodno kretanje istraživača, znanstvenih spoznaja i tehnologije, što je jedan od dugogodišnjih prioriteta Europske unije;
- E. budući da se u zaključcima Vijeća od 28. svibnja 2021. navodi rastući trend nesigurnosti zaposlenja u akademskoj zajednici, posebno u području društvenih i humanističkih znanosti, uz posljedični gubitak talenata i smanjenje sigurnosti radnih mjesta te posebno negativan utjecaj na mlade istraživače; budući da je za privlačenje i zadržavanje talenata u Europi potrebna veća interoperabilnost i usporedivost istraživačkih karijera, i to razvojem europskog okvira za istraživače i poboljšanom međusektorskom mobilnošću između poduzeća i akademske zajednice; budući da bi se za pokretanje zajedničkih

³ SL C 87 E, 1.4.2010., str. 116.

⁴ SL C 99, 1.3.2022., str. 167.

⁵ SL C 205, 20.5.2022., str. 17.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0239.

postupaka zapošljavanja i pružanje najboljih praksi u ospozobljavanju i razvoju karijere mogli koristiti savezi europskih sveučilišta;

- F. budući da se u komunikaciji Komisije o novom EIP-u za istraživanje i inovacije utvrđuje niz problema koji koće karijere mladih istraživača, uključujući nesigurnost zaposlenja; budući da postoji znatna neravnoteža između sve većeg broja osoba s doktoratom i malog broja stalnih radnih mesta u javnim znanstvenim sustavima, što predstavlja prepreku zadržavanju talenata;
- G. budući da se u komunikaciji Komisije o programu vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost naglašava da istraživači imaju vodeću ulogu u području znanosti i inovacija te da su im potrebni posebni skupovi vještina kako bi mogli ostvariti uspješne karijere u okviru akademske zajednice i izvan nje;
- H. budući da se u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Iskorištavanje talenata u europskim regijama“ ističe zamka nedovoljnog razvoja talenata u regijama EU-a suočenima s demografskim padom, kao i stagnirajući trend u pogledu udjela stanovništva u tercijarnom obrazovanju te velik broj mladih koji odlaze iz tih regija;
- I. budući da se u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Privlačenje vještina i talenata u EU“ prepoznaje važnost i potreba za time da EU postane privlačniji talentima iz cijelog svijeta, uključujući mlade istraživače koji iskorištavaju mogućnost mobilnosti;
- J. budući da se u Komunikaciji Komisije o globalnom pristupu istraživanju i inovacijama – Europska strategija za međunarodnu suradnju u svijetu koji se mijenja naglašava važnost znanstvene diplomacije i ističe da bi EU trebao poticati svoje istraživače i inovatore da doprinesu globalnim inovacijskim ekosustavima i imaju koristi od njih te se tvrdi da bi EU trebao dodatno promicati suradnju u razvoju ljudskog kapitala, posebno preko programa ospozobljavanja i mobilnosti istraživača, a osobito u sklopu aktivnosti Marie-Skłodowska Curie;
- K. budući da se mladim istraživačima općenito smatraju osobe koje posjeduju doktorat ili jednakovrijedne kvalifikacije u ranim godinama poslijedoktorskog istraživanja, no svaka definicija mladih istraživača trebala bi se temeljiti na razini istraživačkog iskustva, a ne na dobi; budući da bi definiranje mladih istraživača na temelju njihove dobi moglo kršiti načelo nediskriminacije i ne bi odražavalo različite životne putanje koje ljudi mogu dovesti do odabira istraživačke karijere; budući da se time također ne bi uzeli u obzir neki od nužnih prekida u karijeri s kojima se suočavaju mlađi istraživači, kao što su rodiljni, očinski ili roditeljski dopust, služenje vojnog roka, neistraživački rad i duga razdoblja bolesti;
- L. budući da vrsta dostupnog financiranja često određuje ravnotežu između ugovora na određeno vrijeme i ugovora na neodređeno vrijeme, posebno na nacionalnoj razini; budući da se, ako se velika većina finansijskih sredstava kojima mogu pristupiti sveučilišta odnosi na kratkoročno financiranje projekata, u prvom redu mogu prodlužiti samo kratkoročni ugovori koji se temelje na projektima jer će sveučilišta imati poteškoća s preuzimanjem dugoročnih finansijskih obveza bez dugoročnog financiranja na koje bi se mogli osloniti;
- M. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 negativno utjecala na mnoge mlađe

istraživače, koji su se suočili s pogoršanjem radnih uvjeta, problemima s financiranjem i smanjenim pristupom laboratorijsima i drugim neophodnim objektima; budući da su zbog toga imali manje prilika za dovršetak projekata, izradu publikacija i stjecanje kvalifikacija potrebnih za napredovanje u karijeri;

- N. budući da žene zauzimaju samo 24 % najviših položaja u sektoru visokog obrazovanja u Europskoj uniji te su i dalje nedovoljno zastupljene među studentima doktorskih studija u nekoliko predmeta u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), uključujući informacijsku i komunikacijsku tehnologiju (IKT) i inženjerstvo; budući da je tek nekoliko država članica uključilo odredbe o rođnoj ravnopravnosti u područje istraživanja i razvoja te da je napredak u pogledu uključivanja rodne dimenzije u nacionalne istraživačke programe spor;
- O. budući da je EU i dalje svjetski predvodnik u ukupnom broju istraživača, s udjelom od 23,5 % (u usporedbi s 21,1 % u Kini i 16,2 % u SAD-u), ali da Europa nije zabilježila znatan porast broja stalnih akademskih radnih mesta; budući da samo mali postotak osoba s doktoratom pronađe stalno radno mjesto u akademskoj zajednici ili javnom istraživanju, čime se mlade istraživače obvezuje na razvoj prenosivih vještina i stjecanje odgovarajućeg osposobljavanja potrebnog za razvoj uspješnih karijera izvan akademske zajednice;
- P. budući da visoka inflacija cijena robe i usluga, zajedno s rastućim najamninama i kamatnim stopama na hipoteke, doprinosi krizi troškova života koja snažno utječe na mlade istraživače, posebno one s niskim plaćama koji se suočavaju s nesigurnim uvjetima zaposlenja; budući da mladi istraživači moraju u životopisu prikupiti znatna razdoblja neplaćenog rada kako bi napredovali u svojoj karijeri, čime im se ograničava mogućnost da pronađu dodatne izvore prihoda;
- Q. budući da su u rezoluciji Europskog parlamenta od 12. ožujka 2009. naslovljenoj „Bolje karijere i veća mobilnost: Europsko partnerstvo za istraživače“ utvrđeni brojni ključni problemi s kojima se mladi istraživači i danas suočavaju, što ukazuje na ograničen napredak tijekom vremena;
- R. budući da je u Rezoluciji Europskog parlamenta od 8. srpnja 2021. o novom EIP-u za istraživanje i inovacije iznesen niz preporuka za poboljšanje uvjeta povezanih s karijerom i jačanje sudjelovanja u istraživačkim i inovacijskim programima EU-a, posebno za mlade istraživače i žene u područjima STEM-a;
- S. budući da je u Rezoluciji Europskog parlamenta od 11. studenoga 2021. o europskom prostoru obrazovanja naglašena važnost većeg broja mogućnosti istraživanja i osposobljavanja za mlade istraživače diljem Europe, kao i uzajamnog priznavanja diploma i kvalifikacija radi olaksavanja mobilnosti u karijeri;
- T. budući da cilj potrošnje za istraživanje i razvoj u iznosu od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) Unije još nije postignut, prvenstveno zbog nedostatka privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj, što dovodi do kontinuiranog nedovoljnog ulaganja u znanost, istraživanje i inovacije te čime se potkopava sposobnost istraživačkih organizacija da pruže izvrsne mogućnosti za razvoj karijere;
- U. budući da se pojam „mladi istraživači“ ne odnosi na dob istraživača, nego na njihovu fazu

u karijeri, što u trenutačnim okolnostima znači da se mnogi od dotičnih istraživača više ne mogu smatrati mladima;

Uvjeti povezani s karijerom i mogućnosti umrežavanja

1. pozdravlja prijedloge Komisije iz srpnja 2023. da se poveća privlačnost istraživačkih karijera u EU-u, uz veće mogućnosti za mobilnost; podsjeća da je poboljšanje istraživačkih karijera, posebno za mlade istraživače, ključni prioritet programa politike EIP-a za razdoblje 2022. – 2024. te da bi moglo biti presudni čimbenik kad je riječ zadržavanju statusa EU-a kao globalnog predvodnika u istraživanju i inovacijama te novim tehnologijama;
2. pozdravlja Komisijin prijedlog preporuke Vijeća o uspostavi novog europskog okvira za istraživačke karijere, uključujući novu Povelju za istraživače i europski okvir kompetencija za istraživače (ResearchComp) kako bi se podržala međusektorska mobilnost, uz sudjelovanje platforme EIP-a za talente te opservatorija za karijere u području istraživanja i inovacija; ističe da nedavna istraživanja pokazuju da kvaliteta podataka o istraživačkim karijerama u Europi nije dovoljna za razvoj djelotvornih politika; potiče Komisiju da poveća svoje ambicije u pogledu prikupljanja podataka, kako u pogledu kvalitete tako i u pogledu brzine;
3. konstatira da se, iako se broj istraživača u Europi znatno povećao tijekom posljednjeg desetljeća, kvaliteta radnih mjesta smanjila; izražava zabrinutost zbog toga što nedostatak stalnih radnih mjesta, tendencija prema ugovorima na određeno vrijeme i nesigurnim ugovorima, zastarjeli pravni okviri i okviri zapošljavanja te nedostatak institucionalne potpore u karijeri za istraživače na početku karijere mogu sprječiti dotične istraživače u planiranju njihove budućnosti i potaknuti mnoge da napuste Europu i odsele u treće zemlje koje nude privlačnije i stabilnije uvjete za međunarodne talente; smatra da ta vrsta odljeva mozgova predstavlja velik rizik za EU u pogledu ispunjavanja cilja da ostane globalna sila u području istraživanja i inovacija, posebno kad je riječ o nekim od najnaprednijih tehnologija čiste energije te dubokih i digitalnih tehnologija; podsjeća da taj gubitak talenata također predstavlja rasipanje javnih sredstava koja su uložena u sve faze obrazovanja mlađih istraživača;
4. smatra da bi politike EU-a kojima se suzbija odljev mozgova mlađih istraživača trebale biti sveobuhvatnije i da bi se to trebalo postići ne samo priznavanjem dokazane vrijednosti mobilnosti, već i razmatranjem načina za privlačenje i zadržavanje talenata u državama članicama i regijama koje su najviše pogodene egzodusom istraživača, pri čemu bi te iste države članice trebalo obvezati da poduzmu mnogo veće napore kako bi poduprile karijere svojih mlađih istraživača;
5. žali zbog činjenice da neke države članice koriste sredstva EU-a za istraživanje kako bi nadoknadile smanjenja nacionalnog financiranja zbog širih fiskalnih ograničenja, a ne kao sredstvo za razvoj dodatne i više razine izvrsnosti u svojim akademskim sustavima;
6. uviđa da se studenti doktorskih studija suočavaju s mnogim istim pitanjima i problemima koji utječu na mlađe istraživače na poslijedoktorskom studiju, uključujući izolaciju, nesigurne ugovore i finansijsku nesigurnost, kao i znatne izazove u području mobilnosti i napredovanja u karijeri; smatra da bi sveobuhvatan okvir za rješavanje problema mlađih istraživača trebao uključivati mjere za potporu istraživačima na doktorskom i

poslijedoktorskom studiju; žali zbog činjenice da je previše istraživača na doktorskom studiju obuhvaćeno bespovratnim sredstvima koja pružaju ograničenu socijalnu sigurnost unatoč visokokvalificiranoj prirodi njihovih dužnosti; naglašava da mobilnost, iako je korisna za pripadnike akademске zajednice u njihovu profesionalnom razvoju i doprinosi kvaliteti znanosti na globalnoj razini, može donijeti i znatne izazove za istraživače u privatnom životu;

7. potiče sveučilišta i istraživačke institute u Europi da ponude privlačnija doktorska i postdoktorska radna mjesta, a posebno da razmotre podizanje razina plaća tamo gdje su one trenutačno preniske da bi istraživači mogli osigurati odgovarajuću ravnotežu između poslovnog i privatnog života te zadržati prihvatljiv životni standard, posebno u kontekstu visoke inflacije i rastućih najamnina; napominje da bi mlađi istraživači u Europi trebali moći dostojanstveno živjeti od plaće kako bi se osiguralo da promičemo slobodno odabранa istraživanja najviše kvalitete; duboko je zabrinut zbog primjedbi da bi neke agencije za financiranje istraživanja mogle očekivati od istraživačkih organizacija da u planovima rada namijene manje od ekvivalenta punog radnog vremena po cijelom mjesecu projekta, što bi moglo dovesti do toga da istraživači na doktorskom studiju zapravo primaju razinu dohotka nižu od minimalne plaće;
8. uviđa da je potrebno ojačati umrežavanje između udruga istraživača i sveučilišta diljem EU-a kako bi se bolje promicali zajednički interesi mlađih istraživača;
9. pozdravlja inicijativu EU TalentOn i druge inicijative EU-a za promicanje umrežavanja, vidljivosti i suradnje među mlađim istraživačima; smatra da bi Komisija trebala konsolidirati takve inicijative i razviti namjenske linije financiranja za podupiranje ciljeva umrežavanja unutar mnogo šire skupine europskih istraživača, pri čemu bi sudjelovanje mlađih istraživača u takvima inicijativama EU-a postalo norma, a ne iznimka;
10. podržava poboljšanje programa mentorstva za usmjeravanje mlađih istraživača na različite profesionalne putove te promicanje mobilnosti istraživačkog osoblja unutar sektora i među njima; smatra da bi mlađi istraživači trebali imati mogućnost sudjelovanja u visokokvalitetnom plaćenom pripravništvu u sektorima relevantnim za njihovu karijeru kojim se mogu proširiti i poboljšati njihovi profesionalni izgledi;
11. poziva na poduzimanje sveobuhvatnih npora kako bi se otkrile i uklonile prepreke koje sprječavaju slobodno kretanje istraživača, znanstvenih spoznaja i tehnologije unutar država članica, diljem Europe i šire; podržava prijedlog da potpuni povrat troškova preseljenja postane standardna praksa u Europi; ustraje u tome da bi države članice trebale uložiti posebne napore u bolju suradnju i daljnje usklađivanje administrativnih postupaka, čime bi se istraživačima olakšalo kretanje unutar Unije s obitelji; ističe da bi države članice trebale nastojati smanjiti administrativno opterećenje povezano sa zapošljavanjem mlađih istraživača i obnavljanjem njihovih ugovora;
12. smatra da su akademske karijere mlađih istraživača u društvenim i humanističkim znanostima osobito zahtjevne zbog nižih plaća i općenito ograničenijeg financiranja istraživanja; smatra da bi trebalo poduzeti mjere kako bi se osiguralo da istraživačka karijera u području društvenih i humanističkih znanosti nudi sličan skup mogućnosti kao i istraživanje u području STEM-a; uviđa da u europskom gospodarstvu postoji sve veći nedostatak visoko osposobljenih radnika u području STEM-a, no podsjeća da je znanje u

području društvenih i humanističkih znanosti također neophodno za funkcioniranje slobodnog i otvorenog gospodarstva i društva;

13. smatra da bi unapređenje znanstvenih spoznaja putem iscrpnog istraživanja trebalo ostati valjan cilj sam po sebi; smatra da bi mladi istraživači trebali moći slobodno razvijati svoje karijere na način koji daje prednost osnovnom istraživanju i ne zahtijeva nužno trenutan razvoj komercijalnih i tehnoloških rješenja; podsjeća na to da su pripravništva često prvo radno iskustvo osobe i da je mogu usmjeriti na određeni karijerni put; stoga insistira na tome da je važno da istraživački centri pružaju konkurentnu naknadu kako bi privukli talentirane mlade istraživače;

Financiranje

14. ističe da države članice imaju primarnu odgovornost za osiguravanje dostatnog i održivog javnog financiranja znanosti, istraživanja i inovacija; napominje da su svi naporci koje Unija poduzima, među ostalim putem okvirnog programa, dodatak nacionalnim naporima i ne mogu riješiti probleme nastale zbog nesavršene strukture nacionalnih sustava; ustraje u tome da bi se države članice trebale obvezati na ambicioznije razine financiranja istraživanja i inovacija, uz potpunu provedbu cilja ulaganja u iznosu od 3 % BDP-a utvrđenog u zaključcima Vijeća od 1. prosinca 2020.; smatra da bi za postizanje tog cilja ulaganje u iznosu od najmanje 1,25 % BDP-a trebalo potjecati iz javnih sredstava; poziva na preuzimanje većih javnih i privatnih obveza za istraživanje i inovacije, kao i na bolju suradnju i mehanizme financiranja između javnog i privatnog sektora, u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se zadržao potencijal EU-a kao globalnog predvodnika i rješili goruci društveni izazovi, uz dodatnu korist u vidu pružanja boljih dugoročnih izgleda za razvoj karijere mladih istraživača;
15. žali zbog toga što je stopa uspješnosti ključnih programa financiranja u sklopu Obzora Europa, uključujući programe usmjerene na razvoj karijere u području istraživanja (posebno stipendije Marie Skłodowska-Curie i početna bespovratna sredstva Europskog istraživačkog vijeća („Starting Grants“)), i dalje preniska, pri čemu većina projekata koji su ocijenjeni kao izvrsni i dalje ne prima financijska sredstva;
16. smatra da će činjenica da velik dio izvrsnih i inovativnih projekata ne prima financiranje oslabiti europske kapacitete u području istraživanja i inovacija te da bi to moglo uvelike obeshrabriti talentirane mlade istraživače, od kojih će mnogi iskoristiti svoje vještine drugdje u svijetu;
17. tvrdi da bi se viša stopa uspješnosti mogla pokazati posebno korisnom za podnositelje zahtjeva iz država članica EU-a sa slabijom istraživačkom infrastrukturom i manjim kapacitetima za administrativnu potporu, koji obično imaju najviše poteškoća u osiguravanju konkurentnog financiranja EU-a;
18. žali zbog činjenice da se ni prijedlogom proračuna EU-a za 2024. ni predloženom revizijom višegodišnjeg finansijskog okvira ne predviđa povećanje proračuna programa Obzor Europa, što je potrebno kako bi se poboljšala stopa uspješnosti financiranja EU-a i izbjeglo rasipanje talenata kad mladi istraživači nastavljaju karijeru izvan Europe; poziva na povećanje proračuna za program Obzor Europa kako bi se omogućilo da se svakim potprogramom financira najmanje 50 % svih prijedloga koji su ocijenjeni izvrsnim.

Mobilnost i prenosivost

19. podržava načelo mobilnosti među državama članicama i među sektorima kao jedan od temelja istraživačke politike i financiranja EU-a te kao važno sredstvo za poboljšanje i održavanje razvoja mladih istraživača u Europi, što dovodi do boljeg istraživanja i boljih izgleda za razvoj karijere;
20. konstatira da su neki od najprestižnijih programa financiranja EU-a usmjereni na razvoj karijere u području istraživanja, uključujući aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i početna bespovratna sredstva Europskog istraživačkog vijeća („Starting Grants”); naglašava važnost korištenja programa financiranja EU-a kako bi se istraživače potaknulo da se vrate u Europu nakon što provedu istraživanja u sklopu doktorskog studija u trećoj zemlji kako bi se suzbio odljev mozgova koji šteti europskim istraživačkim sustavima;
21. žali zbog toga što Vijeće nije poduzelo konkretnije korake kako bi se sve države članice obvezalo na uklanjanje prepreka koje mogu otežati mobilnost mladim istraživačima; uviđa da su poduzeti određeni dobrovoljni naporci za postizanje veće usklađenosti, ali smatra da je zbog zastarjelih i nefleksibilnih nacionalnih pravila i dalje vrlo teško prijeći iz jednog akademskog sustava u drugi, što uključuje poteškoće i kašnjenja u priznavanju akademskih kvalifikacija, pa sve do rizika od nesigurnih uvjeta zapošljavanja i gubitka prava iz sustava socijalne sigurnosti za istraživače koji se odluče za transnacionalnu mobilnost;
22. pozdravlja inicijativu ERA4YOU i predloženu platformu za talente EIP-a kao sredstvo za poticanje međusektorske mobilnosti i poboljšanje izgleda mladih istraživača;
23. upozorava da se pukim poticanjem mlatih istraživača da napuste akademsku zajednicu i prijeđu u druge sektore ne povećava privlačnost samih istraživačkih karijera; smatra da bi poboljšanje akademskih karijera i unapređenje međusektorske mobilnosti trebalo smatrati usporednim i komplementarnim ciljevima, s krajnjim ciljem kretanja u svim smjerovima, uključujući iz poduzeća i vladina sektora nazad na sveučilišta i u javne istraživačke institute; naglašava da bi pružanje potpore mlatim istraživačima tijekom cijele karijere olakšalo njihovo uspješno zadržavanje u istraživačkom sustavu EU-a;
24. ističe velike geografske razlike u privlačnosti i održivosti istraživačkih karijera, koje se dosad nisu uspjele na sveobuhvatan način riješiti finansijskim sredstvima EU-a; smatra da je mobilnost istraživača unutar Europe u velikoj mjeri jednosmjeran proces (tj. s juga i istoka prema sjeveru i zapadu), dok bi EU trebao težiti uravnuteženjem kružnom kretanju istraživača među akademskim sustavima, čime bi se omogućilo cirkuliranje talenata i pomoglo u borbi protiv odljeva mozgova;
25. ističe trenutačne poteškoće u prenosivosti prava među zemljama, kao i prepreke za prenosivost među različitim sektorima (javnim ili privatnim) unutar iste države članice; smatra da bi poboljšana prenosivost prava uvelike olakšala mobilnost u karijeri i poboljšala zadržavanje mlatih istraživača u Europi; potiče Komisiju da razmotri istraživanje rješenja za to pitanje u okviru saveza europskih sveučilišta;
26. podržava plan Komisije da se nadoveže na paneuropski mirovinski fond za istraživače (RESAVER) i razvije sveobuhvatan okvir za karijere istraživača kako bi se dodatno promicala prekogranična i međusektorska mobilnost te smatra da su potrebni dodatni

napori kako bi se osiguralo da RESAVER bude uistinu koristan istraživačima;

27. žali zbog toga što postupci standardizacije i priznavanja sveučilišnih kvalifikacija i diploma među različitim zemljama mogu biti pretjerano birokratski te se katkad nedosljedno primjenjuju; smatra da je uzajamno priznavanje nužan uvjet za mobilnost mlađih istraživača, koji ne bi trebao uključivati nerazumno administrativno opterećenje ili biti podložan dugim kašnjenjima koja mogu ometati mobilnost i zapošljavanje;
28. ističe da su svi ti izazovi još veći za istraživače koji dolaze iz trećih zemalja u Uniju; napominje da bi Unija i njezine države članice trebale učiniti više kako bi osigurale da zahtjevi u pogledu viza i zdravstvenog osiguranja potrebni za ulazak u Uniju i drugi uvjeti ulaska budu jednostavniji i dostupniji istraživačima iz trećih zemalja; naglašava da je to apsolutno nužno kako bi se privuklo više talenata u Europu;

Mjere u pogledu rodne ravnoteže i dobrobiti

29. uviđa da su potrebni veći napori kako bi se osigurala rodna ravnopravnost i rodna ravnoteža u istraživačkim karijerama; poziva na jačanje raznolikosti u istraživanju, posebno osiguravanjem i promicanjem rodne ravnopravnosti, oslanjajući se na rad alata za rodnu ravnopravnost u akademskoj i istraživačkoj zajednici (GEAR); naglašava da je potrebno uložiti posebne napore u rješavanje problema nedovoljne zastupljenosti žena u područjima STEM-a;
30. opaža da žene čine samo trećinu istraživača i zauzimaju tek nešto više od četvrtine visokih položaja na sveučilištima, a istodobno čine nerazmjeran udio istraživača s ugovorima na nepuno radno vrijeme i nesigurnim ugovorima u Europi;
31. poziva na koordiniranu predanost na razini EU-a i u državama članicama kako bi se osiguralo da postupci zapošljavanja i odabira budu rodno neutralni i bez predrasuda; napominje da se u okviru programa Obzor Europa trenutačno eksperimentira s mogućnošću anonimizacije za neke projekte kako bi se smanjila pristranost u evaluaciji;
32. napominje da se od mlađih istraživača često zahtijeva da u životopisu prikupe znatna razdoblja neplaćenog rada kako bi osigurali napredak u karijeri, što ograničava njihove mogućnosti da pronađu alternativne izvore prihoda izvan akademske zajednice; smatra da trenutačna kriza troškova života predstavlja dodatan rizik za održivost istraživačkih karijera i da bi mogla odvratiti neke od najspasobnijih mlađih istraživača u Europi od nastavka istraživanja, posebno one iz siromašnijih društvenih sredina ili onih koji imaju obvezu skrbiti o drugima;
33. kritizira nedostatak transparentnosti i zasluga u mnogim zatvorenim akademskim postupcima, kao i sve veći udio slabo plaćenih i nesigurnih ugovora te ugovora na nepuno radno vrijeme u području istraživanja; žali zbog činjenice da su mnoga javna sveučilišta i dalje prilično zatvorena za vanjske kandidate; ističe ambiciju EURAXESS-a da sva otvorena radna mjesta u Europi budu objavljena na jednome mjestu kako bi se povećale prilike za istraživače i pošteno natjecanje među njima;
34. zabrinut je zbog loše ravnoteže između poslovnog i privatnog života, stresa i mentalne dobrobiti mnogih mlađih istraživača, a posebno onih koji su tijekom pandemije bolesti COVID-19 bili prisiljeni boriti se s izolacijom i gubitkom finansijskih sredstava; žali

zbog činjenice da je pandemija bila posebno teška za istraživače koji skrbe o drugima, a među kojima su i dalje nerazmjerne više zastupljene žene;

35. poziva države članice da osiguraju pravedne i transparentne postupke za rješavanje različitih vrsta uznemiravanja i zlostavljanja u akademskim sustavima, što može posebno utjecati na karijere istraživača na početku karijere, koji se i dalje uvelike oslanjaju na preporuke i upućivanja viših akademika kako bi postigli uspjeh u akademskoj karijeri;

Prepreke financiranju i postupci evaluacije

36. potiče Komisiju da razmotri načine na koje se može osigurati da programi finansiranja EU-a ne nameću nerealna očekivanja ili nerazumne prepreke zahtjevima mlađih istraživača, posebno onih koji podnose zahtjeve iz zemalja sa slabijim strukturama administrativne potpore;
37. podržava napore za racionalizaciju i pojednostavljenje postupaka evaluacije na način kojim bi se smanjio stres i prekomjerno radno opterećenje mlađih istraživača te veći naglasak stavio na kvalitetu zahtjeva, a ne na njihovu količinu;
38. pozdravlja pečat izvrsnosti, kojim se talentiranim mlađim istraživačima omogućuje da imaju više od jedne prilike za dobivanje finansijskih sredstava EU-a za istu vrstu projekta; smatra da je pečat izvrsnosti posebno potreban s obzirom na niske stope uspješnosti pojedinačnih bespovratnih sredstava EU-a u okviru programa Obzor Europa zbog nedostatka raspoloživih sredstava za finansiranje većine projekata u području istraživanja i inovacija koji su ocijenjeni izvrsnim;

Sljedeći koraci

39. napominje da je bivša povjerenica Mariya Gabriel u više navrata izjavila da je potrebno poboljšati uvjete zapošljavanja i mogućnosti za mlade istraživače u Europi; pozdravlja predanost povjerenice Iliane Ivanove, izraženu tijekom njezina saslušanja u Parlamentu, da unaprijedi rad svoje prethodnice u tom pogledu, i to kreiranjem konzorcija kako bi se pomoglo mlađim istraživačima i podupiranjem pravednih naknada i mogućnosti za razvoj karijere;
40. apelira na Komisiju da prednost da provedbi „opservatorija za karijere” u obliku otvorenog sustava praćenja i izvješćivanja diljem Europe o godišnjem napretku u okvirnim uvjetima i uvjetima zapošljavanja, uključujući naknade, socijalnu sigurnost, vrstu ugovora i razinu mirovina; napominje da to iziskuje daljnji rad, zajedno s pilot-projektima, koji treba provesti izravno sa subjektima koji trenutačno posjeduju takve podatke;
41. poziva Vijeće da brzo usvoji i provede nove inicijative koje je predložila Komisija kako bi se osnažile istraživačke karijere i ojačao EIP, uključujući predloženu preporuku Vijeća o revidiranoj Povelji za istraživače i europskom okviru kompetencija za istraživače;
42. poziva Komisiju da razmotri načine na koje okvirni program može doprinijeti promicanju veće raznolikosti istraživačkih karijera; posebno apelira na Komisiju da izradi scenarije i procijeni njihovu izvedivost u smislu novih načina finansiranja i ugovornih aranžmana za projekte okvirnog programa kako bi se potaknula željena promjena u praksama

zapošljavanja i zadržavanja korisnika tog programa; smatra da bi se u tim scenarijima mogla ocijeniti i izvedivost europskog jamstva koje se nudi javnim istraživačkim organizacijama koje zapošljavaju istraživačko osoblje za provedbu projekta u okviru programa Obzora Europa na ugovore koji su znatno dulji od trajanja projekta; smatra da bi Komisija, gdje je to moguće, trebala razmotriti načine za poticanje novih oblika institucionalnih mehanizama financiranja u okviru programa Obzor Europa;

43. ustraje u potrebi za usklađenijim naporima EU-a i njegovih država članica kako bi se riješili dugotrajni temeljni problemi s kojima se suočavaju mladi istraživači u Europi jer će to u konačnici pomoći EU-u da ostvari svoj cilj da ostane globalni predvodnik u istraživanju i inovacijama te da bude predvodnik u razvoju novih tehnologija u najkritičnijim područjima; potiče Komisiju da te procese usmjeri tako da učinkovito poboljša pristup visokokvalitetnim istraživačkim karijerama u cijelom EIP-u, čime bi se osigurala višesmjerna i uravnotežena cirkulacija mozgova; smatra da je ključno mobilizirati sve dionike kako bi se postigli ti ciljevi, uključujući nacionalna tijela i agencije za financiranje, privatne zaklade i opći privatni sektor, u suradnji s Parlamentom;
  44. poziva Komisiju da u potpunosti i proaktivno uključi organizacije koje zastupaju interes mladih istraživača u razvoj politika usmjerenih na poboljšanje položaja mladih istraživača;
- ◦
45. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću te vladama i parlamentima država članica.